

Journal of Turkic Civilization Studies

Editors:

Prof. Dr. Karybek Moldobayev – Prof. Dr. Seyfullah Çevik

Editorial Board Members:

Hon.Dr. Chinghiz Aytmatov (Kyrgyzstan)	Prof. Wolfgang Scharlipp (Denmark)
Prof. Colin Mackerras (Australia)	Prof. Bolat Kumekov (Kazakistan)
Prof. Tadashi Suzuki (Japan)	Prof. Sergey Klyashtorny (Russian Federation)
Prof. Dr. Halil İnalçık (Türkiye)	Prof. Rafael Khakimov (Tatarstan)
Prof. John Clark (USA)	Prof. Dilorom Yusupova (Uzbekistan)
Prof. Rémy Dor (France)	Prof. Hu Zhenhua (China)

Editorial Staff:

Prof. Dr. İlhan Şahin – Assoc. Prof. Dr. Anvarbek Mokeev

Assistant Editor:

Güljanat Kurmangaliyeva Ercilasun

Journal of Turkic Civilization Studies has been published by the Kyrgyz-Turkish Manas University, The Center for Turkic Studies Civilization Studies, 56, Tynchtyk Avenue, Bishkek – Kyrgyzstan, e-mail: turkuygar@manas.kg

ISSN 1694-5409

This issue was published by the sponsorship of Demir-Kyrgyz International Bank.

CONTENTS

<i>Başlarken</i>	5
<i>For the Beginning</i>	7
<i>Предисловие</i>	9
Askar AKAYEV: <i>Küreselleşme ve Türk Uygarlığı</i>	11
Askar AKAEV: <i>Globalization and Turkic Civilization</i>	15
Аскар АКАЕВ: <i>Глобализация и тюркская цивилизация</i>	21
Ресер Таууір ERDOĞAN: <i>Kutlama</i>	27
Ресер Таууір ERDOĞAN: <i>Congratulations</i>	29
Режеп Тайип ЕРДОГАН: <i>Поздравление</i>	31
Karybek MOLDOBAYEV: <i>The Turkic Civilization in the Context of History and Globalization</i>	33
С.Г. КЛЯШТОРНЫЙ: <i>Древнетюркская цивилизация: диахронические связи и синхронические аспекты</i>	67
Masao MORI: <i>Kuzey Asya'daki Eski Bozkır Devletlerinin Teşkilâtı</i>	73
Б.Е. КУМЕКОВ: <i>Об общем и особенном в развитии тюркской степной цивилизации</i>	87
Colin MACKERRAS: <i>Relations Between the Uighurs and Tang China, 744-840</i>	93
Д.Г. САВИНОВ: <i>Население среднего Енисея в эпоху сложения скотоводческих обществ (III тыс. до н.э. - середина I тыс. н.э.)</i>	107
Н.Н. КРАДИН: <i>Кочевники и земледельческие цивилизации</i>	135
Ahmet TAŞAĞIL: <i>Sir Tarduşlar</i>	143
Gaybullah BABAYAR: <i>On the Ancient Relations Between the Turkic and Korean Peoples</i>	151
Cengiz ALYILMAZ: <i>Petroglifler (Kaya Üstü Tasvirler)</i>	157

Timur KOCAOĞLU: <i>Diwanu Lugati't-Turk and Contemporary Linguistics</i>	165
Hyo-Joung KİM: <i>Kore'nin Eski Kaynaklarında Görülen Geyik Motifinin Anlamı</i>	171
John R. CLARK: <i>The Mongol Yoke Revisited: Did it Hold Russia Back or Propel it Forward?</i>	179
Н.Б. НЕМЦЕВА: <i>Культовые и общественные центры средневековых городов средней азии в эпоху караханидов (на примере Самарканда)</i>	185
XУ ЖЕНХУА: <i>Ислам менен кыргыз маданияты</i>	191
Halil İNALCIK: <i>Osmanlılar'da Batı'dan Kültür Aktarması Üzerine</i>	195
Ekmeleddin İHSANOĞLU: <i>Science in the Ottoman Empire</i>	201
İlhan ŞAHİN: <i>The Oghuz Turks Of Anatolia</i>	227
Murray Lee EILAND: <i>Turkmen Material Culture: Problems of Interpretation for Carpet Studies</i>	253
Ahmet BURAN: <i>Türkçe Sâ'atnâmeler ve Hîbetu'llâh İbni İbrâhim'in Sâ'atnâmesi</i>	263
János SIPOS: <i>The Central Style of Azeri Folksongs</i>	283
Wolfgang-E. SCHARLIPP: <i>The Decipherment of the Turkish Runic Inscriptions and its Effects on Turkology in East and West</i>	303
Rémy DOR: <i>Bref Historique de la Chaire de Langue Turque de L'institut des Langues Orientales de Paris</i>	319

BAŞLARKEN

Çağdaş dünyada bilimin yapıldığı kurumların başında üniversiteler ve üniversitelere bağlı araştırma merkezleri gelmektedir. Bu kurumların bilimsel araştırmalar içinde olması, şüphesiz hem o kurumların üniversiteler arasındaki konumunu belirlemede, hem de eğitim ve öğretim seviyesini göstermede bir ölçü olmaktadır. 1995 yılında Kırgızistan ve Türkiye Cumhuriyeti arasında imzalanan anlaşma ile kurulan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi de belirtilen bu hususları kendisine rehber edinmiş bulunmaktadır. Bu bakımdan Manas Üniversitesi, daha kuruluş yıllarında özellikle Türk Uygarlığının araştırılması ve ortaya konulabilmesi için Türk Uygarlığı Araştırma Merkezi'ni kurmuştur. Merkez, kurulduğu ilk yıllarda, I. Uluslar arası Türk Uygarlığı Kongresini düzenlemiş ve bu Kongrenin bildirilerini bir kitap halinde bilim dünyasının istifadesine sunmuştur.

Türk Uygarlığı Araştırma Merkezi, ilk Kongreden edindiği bilgi ve tecrübelerden de yararlanarak 4-6 Ekim 2004 tarihleri arasında II. Uluslar arası Türk Uygarlığı Kongresini düzenlemektedir. Uygarlıkların ve dolayısıyla Türk Uygarlığının dünyada her zaman aktüel bir konu durumunda olması ve bilim adamlarının konuya giderek büyük bir ilgi göstermesi, bu Kongrenin düzenlenmesinde önemli bir rol oynamıştır. Küreselleşme karşısında uygarlıkların ve tabii olarak Türk Uygarlığının geleceği, şüphesiz düzenlenen bu gibi bilimsel kongreler ve bu kongrelere katılacak uzmanların fikirleriyle daha iyi ortaya konacaktır.

Araştırma Merkezi, bu Kongre ile birlikte Türk Uygarlığı alanında çalışan değerli araştırmacıların yazılarını yayımlamak ve bunları bilim adamlarının istifadesine sunmak için yeni ve önemli bir karar almış bulunmaktadır. Bu karar, *Journal of Turkic Civilization Studies* (Türk Uygarlığı Araştırmaları Dergisi) adlı yeni bir derginin yayımlanmasıdır. Derginin temel amacı, Türk Uygarlığı kavramını dünya bilim literatürüne yerleştirmek ve Uluslararası indekslere giren nitelikli yazıların yer aldığı bir yayın organı olmaktır. Böylece, Merkezimiz II. Uluslararası Türk Uygarlığı Kongresinde sadece uzman bilim adamlarını bir araya getirmekle kalmamış, bilimsel bir dergi de yayımlamaya başlamış bulunmaktadır.

Türk Uygarlığı konusunda uzmanlaşmış olan bilim adamlarına açık olan dergimiz, altı aylık periyotlar halinde yayımlanacaktır. Derginin yazı dili, uzman-

ların tercihlerine göre Türkçe, İngilizce, Kırgızca, Rusça ve diğer bir Batı dilinde olacaktır. Türk Uygarlığı alanında uzmanlaşmış bilim adamlarının görüşlerine her zaman açık olacak olan *Journal of Turkic Civilization Studies*'in bilim hayatına yeni katkılar getireceğini ümit ediyor, katkıda bulunacak değerli meslektaşlarımıza şimdiden şükranlarımızı sunuyoruz.

Prof. Dr. Karıbek MOLDOBAYEV
Rektör

Prof. Dr. Seyfullah ÇEVİK
Rektör Vekili

FOR THE BEGINNING

Universities and institutions which belong to those universities are the most important science centers in the modern world. To make valuable scientific studies determines the scientific level of those universities among the other ones and also indicates the level of teaching and training at them.

Kyrgyzstan-Turkey Manas University established as a result of an agreement between Kyrgyzstan and Turkish Republics in 1995 sees these scales and principles as the most important values. For this aim, Manas University established the Center for Turkish Civilization Studies especially to do scientific research on Turkish civilization and to give them to the scientific world. The center, in the beginning years, arranged the I. International Turkish Congress, and published the presentations presented at the congress so that the world of science could use them.

The Center for Turkic Civilization Studies is arranging the Second International Congress on Turkic Civilization between October 4-6, 2004 and we will use our experience we gained at the first symposium. That the other civilizations and Turkish civilization are always an actual subject in the world has played an important role for the arrangement of this congress. There is no doubt that the future of the other civilizations and the Turkish civilization in the process of globalization will be shown better through these scientific symposiums.

The center has made a new decision to publish the writings of the valuable researchers and to present them to the scientists interested in this field. This decision is that *Journal of Turkic Civilization Studies*, a new journal, will be published. The main aim of the journal is to find a place in the scientific literature of the world, and to be a publication in which qualified writings that could be published in the international indexes will be published. In this way, our center has not only brought the scientific experts together at the Second International Turkic Civilization Congress but also has begun to publish scientific journal.

This journal of ours, which is always open to the service of the specialized scientists, will be published every six months. The language of the journal will be in Turkish, English, Kyrgyz, Russian and the other western languages in

accordance with the preferences of the scientists. We hope that the *Journal of Turkic Civilization Studies*, which is always open to the specialized scientists in the field of Turkish civilization, will contribute a lot to the world of science, and we already thank those who will contribute.

Prof. Dr. Karybek MOLDOBAEV
Rector

Prof. Dr. Seyfullah ÇEVİK
Deputy Rector

ПРЕДИСЛОВИЕ

Как известно, в современном мире основные центры научно-исследовательской работы сосредоточены в университетах. Собственно уровень научно-исследовательской деятельности любого университета и определяет его рейтинг среди других образовательных учреждений. Исходя из этого практически со дня основания в 1995 году, Кыргызско-Турецкий университет «Манас» также начал реализацию ряда крупных научно-исследовательских проектов.

Одним из ключевых направлений деятельности нашего университета является организация и проведение комплексных научных исследований феномена тюркской цивилизации, которому до сих пор не уделялось должного внимания. С этой целью при университете был создан Центр исследования тюркской цивилизации, на базе которого ещё в 2000 году был проведён Первый международный конгресс по проблемам тюркской цивилизации. С публикацией его материалов категория «тюркская цивилизация» начала активно входить в научный обиход.

Центр исследования тюркской цивилизации, опираясь на опыт первого конгресса, 4-6 октября 2004 года проводит Второй международный конгресс по проблемам тюркской цивилизации. Всевозрастающая актуальность проблемы цивилизаций вообще и тюркской цивилизации в частности, а также проявление огромного интереса учёных к данной теме вызвало настоятельную необходимость в подготовке и проведении данного конгресса. Несомненно, основные мысли и суждения, а также концептуальные положения, которые будут вынесены на обсуждение предстоящему конгрессу, будут способствовать конкретизации самого понятия «тюркская цивилизация» и более чёткому определению её места среди других цивилизаций.

Кыргызско-Турецкий университет «Манас» с целью активизации научных исследований по данной проблематике учредил также научный журнал «Исследования тюркской цивилизации», где регулярно будут публиковаться результаты научных изысканий видных учёных в данной области. Журнал будет выходить два раза в год на турецком, английском, кыргызском и

русском языках и приглашает к сотрудничеству учёных, занимающихся проблемами тюркской цивилизации.

Редколлегия надеется, что журнал с честью выполнит поставленные перед ним задачи и внесёт достойный вклад в развитие научно-исследовательской работы в области тюркской цивилизации. Выражаем также искреннюю благодарность всем уважаемым авторам статей, включённых в первый номер нашего журнала.

Ректор
Проф. Карыбек МОЛДОБАЕВ

Первый проректор
Проф. Сейфуллах ЧЕВИК

KÜRESELLEŞME VE TÜRK UYGARLIĞI

Askar AKAYEV

Kırgız Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı

Tarihin dönüm noktalarında milletler, her zaman ve her yerde “Biz kimiz?”, “Soyumuz nedir?”, “Millî ve uygarlık kimliğimizi korumak için sahip çıkmamız ve arttırmamız gereken değerler nelerdir?” sorularıyla karşı karşıya kalmışlardır.

Bu soruların Orta Asya ve Kafkasya’daki genç Türk Cumhuriyetlerini de ilgilendirdiğini belirtmeme gerek var mıdır, acaba?

Küreselleşme çağında manevî kültürel kimlik meselesi son derece önemli bir sorun haline gelmiştir. Çağdaş tarihsel gerçek, çağın düşünce örneği olarak küreselleşme sürecini ve ona karşı tepki olarak uygarlık kimliği olgusunu ön plana çıkarıyor.

XXI. yüzyılın başındaki sosyal varlığın temel anlamı, en başta bu iki unsurun birbiriyle uyum sağlamalarının yanı sıra çelişmeleri ile belirleniyor.

Bağımsızlığın ilk yıllarında, şüphesiz, her şeyden önce millî değerlere öncelik tanınıyordu. Biz daha çok millî etnik kökenlerimiz üzerinde durmaya ve millî tarihimizin derinlerine indikçe, bağlarımızın bütün Türk Dünyasından kopmaz olduğunu kavramaya başlamıştık.

Bu bakımdan, Manas destanının 1000. yıldönümü ve Kırgız Devletçiliğinin 2200. yıldönümü gibi tarihimizin önemli olaylarına ithaf edilen bilimsel faaliyetlerin önemi büyüktür. Bu faaliyetler çerçevesinde hem vatan tarihi, hem de tüm Türk Dünyası tarihi konusundaki bilgi ufkumuzu büyük ölçüde genişletmemizi sağlayan geniş çaptaki bilimsel araştırma ve forumlar gerçekleştirilmiştir.

Kısaca ifade edecek olursak, millî ruhumuzu ve kültürümüzü besleyen Türk topluluklarının ortak uygarlık bağları, tarihin detaylı incelenmesiyle ortaya çıktı. Küreselleşmenin çağdaş şartlarında millî değerlerimizi ve kendimizi bir millet olarak sadece ortak Türk uygarlığı ışığında koruyabileceğimize gittikçe daha çok inanıyoruz.

Bununla ilgili olarak, ister istemez, A.J. Toynby’nin aşağıdaki sözü akla geliyor: “Her defasında bir şeyi parçalar halinde değil, bir bütün olarak düşünmeli,

öykü bölümlerini toplum hayatının olayları olarak görmeli, aynı koronun, bir araya gelip ahenk oluşturdukları zaman belli anlamlar kazanan, fakat ayrı ayrı notalar haline dönüştüklerinde o anlamlarını kaybeden sesleri olarak kabul etmeliyiz.”

Dolayısıyla, ortak tarihsel değerler, Orta Asya'daki Türk Cumhuriyetleri arasındaki entegrasyon süreçlerinin ileride kuvvetlenmesinde manevî bir esas olmalıdırlar. Sözü gelmişken, Batı Avrupa kültürü ve uygarlığının sağlam temelinde dayanan Avrupa Birliğini örnek almamız gerektiğini ifade edelim.

Bu nedenle, çağdaş küreselleşme süreçleri çerçevesinde Türk uygarlığı meselelerinin incelenmesi, sadece bilimsel kuramsal bakımdan değil, aynı zamanda Avrasya'daki ortak ekonomik ve kültürel beşerî mekânın oluşumunda büyük önem taşımaktadır.

Bugünlerde, hem Batı, hem de Doğu oryantalistlerinin çeşitli yöndeki araştırmaları sayesinde Çin, Hint, Yunan, Bizans ve Arap Müslüman uygarlıkları ile karşılıklı etkileşim içerisinde olan Türk uygarlığının temel unsurlarının Orta Asya topraklarında ortaya çıktığı ve şekillendiği dönemin genel durumu belirlenmiştir.

Türkoloji alanında tanınmış bilgilerin vardıkları sonuca göre, Türk uygarlığının ilk belirtisi, zaman bakımından Orta Asya'nın tarih sahnesine Türk Kağanlığının çıkmasıyla meydana gelmiştir. Bu Türk Kağanlığı, kuvvetli olduğu dönemlerde doğuda Kore, güneyde Çin, Hindistan ve İran, batıda Bizans ve Doğu Avrupa ile sınır komşuları olmuştur. Orta Asya'daki ortak Türk kültürünün bir sonraki şekillenme ve gelişme evreleri, Uygur ve Kırgız Kağanlıklarının tarihi ile iç içe bağlıdır.

Yukarıda sözünü ettiğimiz eski Türk Devletleri, Türk uygarlığının oluşumu ve şekillenmesine şüphesiz büyük katkıda bulunmuştur. Bu kağanlıkta icat edilen veraset yönetim sistemi, kendi döneminin en etkin askerî yönetim sistemlerinden biriydi. İşte bu yönetim sistemi sayesinde, devletin iç güvenliğinin yanı sıra yeni toprakların plânlı fethedilmesi ve ele geçirilmesi de sağlanırdı.

İşte bu devletin kurulması Türk uygarlığını oluşturan diğer unsurların; runik yazılara dayanan ortak edebî dil, bölgesel yönetim merkezlerinin yanı sıra zanaat ve ticaretin bulunduğu yerleşik tarım ve şehir kültürü, bütün Türklerin ortak manevî kültürünün temelini oluşturan ve aynı zamanda ortak dini olan Tanrıcılığın gelişiminde önemli bir rol oynamıştır. Böylece Türk halkları, kendi tarihinin gelişim zirvesinde yeni kuvvetli bir askerî-siyasî teşkilâtın yanı sıra Çin, Hint, İran ve Bizans uygarlıklarının en güzel taraflarını tamamıyla benimseyen yegâne bir uygarlığı meydana getirmişlerdir. Bu özgün uygarlık, sonuçta, doğuda Büyük Okyanus, batıda Adriyatik Denizine kadar uzanan Avrasya'nın uçsuz bucaksız topraklarını meskûn kılan tüm Türk boyları ve halklarının kültürel kimliğinin başlıca işareti olmuştur.

Doğa ve toplum gelişimi konusunda evrensel tekamülcü bakış açısını benimseyen bir fizik bilgini olarak, her zaman, bütün çağdaş kültür ve uygarlıkların

başlangıç noktalarının ortak genetik kökenlere dayandığını düşünüyorum.

Burada ben, kültürü, uygarlık süreçlerinin temel unsuru ve sosyal-tarihsel gelişimin ruh ve yönünün belirleyicisi olarak anlıyorum. İnsanlığın binlerce yıllık tarihsel tecrübesinin gösterdiği gibi, bu gelişimin yönü, ezelden beri çeşitli çağ, kıta ve halkların diyaloguna ve karşılıklı zenginleşmesine yöneliktir.

Buna, Doğu ile Batı arasındaki ticarî ekonomik işbirliği ufkunu genişleterek ve manevî birlik bağlarını pekiştirerek Avrasya'nın uçsuz bucaksız topraklarında mal, bilgi ve kültürel değerlerin sürekli akınlar halinde hareket ettiği **İpek Yolunun** işlek dönemleri örnek olabilir.

Dikkate değer bir husus ise, Türk uygarlığının, bu iki kültür arasındaki bir köprü olarak tarihî bir görevi üstlenmiş olmasıdır. **Ulu İpek Yolu** adıyla ün kazanan bu köprü, insanlık tarihindeki en önemli dönemlerden biri olmuştur. Bu köprü ortaya çıkana kadar Akdeniz ve Uzak Doğu kültürleri birbirinden ayrı olarak gelişmişlerdir.

Böylece, Türk uygarlığı daha şekillenme devresindeyken, kıtalar arası bu ilişkilerin gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Neticede günümüzde, Doğu ile Batı arasındaki güçlü bir bilgi alış verişinin akmakta olduğu iki yönlü yol statüsünü kazanan uygarlıklar diyalogunun sağlam bir temeli atılmıştır.

Bu nedenle, Kırgızistan Cumhuriyeti Yönetimi bağımsızlığını kazandıktan sonra, Birleşmiş Milletler Teşkilâtı ve dünya toplumları tarafından destek verilen **Ulu İpek Yolu**nu yeniden canlandırma projesini dış politikasında ele aldı.

Devlet yapısının kurulması ve ekonomik, siyasî, manevî değerlerin belirlenmesi sürecinde biz, her zaman, hem uygarlık öğelerini, hem de insan hakkı, pazar ekonomisi ve demokrasi gibi küresel değerleri esas tutuyorduk.

Üstelik, ben, bir devlet başkanı ve esaslı araştırmalar alanında bir bilgin olarak tecrübelerim esasında, insanlık gelişimindeki anayolun, çeşitli kültür ve uygarlık başarıları temelinde insanlık şuurunun tüm yeni entelektüel imkânlarının benimsenmesi ve gerçekleşmesinden ibaret olduğuna inanıyorum.

İnsanlık gelişiminin aslına ve amacına yönelik böyle bir yaklaşım, kesinlikle, son zamanlarda geniş ölçüde yaygınlaşan “Uygarlıkların Çatışması” anlayışı ve “Tarihin Sonu” ideolojisini tamamen reddediyor. Tam tersine, bu yaklaşım, her şeyden önce, insanlığın ortak uygarlık değerlerini tamamlamak ve sağlamlaştırmak için, her uygarlıkta bulunan çeşitli zenginliklerin keşfedilmesini sağlıyor.

Uygarlıklar diyalogu fikrinin gelişmesinde, dünya aydın sınıfının rolü şüphesiz büyüktür. Çünkü, bilindiği gibi, bilimsel gerçeğe, ancak birbirine aykırı anlayışların ortaya konduğu geniş bir alandaki verimli bilgi alış verişi aracılığıyla ulaşılabilir. Bu durum ise, çeşitli uygarlık ve kültürler arası karşılıklı anlaşma ve işbirliğini sağlar.

Bunun göze çarpcı örneği, geçenlerde Isıkköl'de düzenlenen “Avrasya XXI. yüzyılda: Kültürler Diyalogu mu, Uygarlıklar Çatışması mı?” adlı uluslar arası

forumdur. Bu forum sonucunda, “Avrasya’da Uygarlık ve Kùltürler Arası Diyalog” Isikköl Deklarasyonu onaylanmıştır.

Günümüzde Orta Asya ve Kafkasya’da yeni bağımsız Türk Cumhuriyetlerinin ortaya çıkması ile Türk uygarlığı ve kültürünü yeniden canlandırmanın yanı sıra, millî dil, kültür ve ruhaniyeti çağdaş koşullara uygun bir şekilde elden geldiğİ kadar geliştirmeye imkân tanındı. Orta Asya Türkleri ile Anadolu Türklerinin birbirleriyle ilişki kurmalarını engelleyen yapay bariyerlerin ortadan kalkmasıyla birlikte çağdaş koşullarda, yavaş yavaş, ortak Türk uygarlığının tek bir mekânı oluşmaktadır.

Yukarıda bahsedilenler temelinde, Türk uygarlığının dünya uygarlıkları arasında belirli bir yeri ve rolü olduğunu güvenle söyleyebiliriz. Bu açıdan, “Türk uygarlığının oluşumunun ve gelişiminin önemli kademeleri, çelişkili çağdaş dünyada eski Türk uygarlığının yeri ve rolü” gibi meselelerin masaya yatırılması söz konusudur.

Belirtilen bu hedeflerin gerçekleştirilmesinde, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi’ne bağı Türk Uygarlığı Araştırma ve Uygulama Merkezinin yaptığı çalışma ve faaliyetlerin önemli bir yeri vardır. Adı geçen araştırma merkezi, Türk uygarlığı ve kültürünün meydana gelme, şekillenme ve tarihsel gelişiminin evreleri ile ilgili araştırmalar yaparak ve bu konuda uluslar arası önemli sempozyumlar düzenleyerek, Türk uygarlığı olgusunun nihayet dünya uygarlıkları arasında hak ettiğı yeri bulmasını ve uluslar arası bilginler topluluğı tarafından kabul edilmesini başarılı bir şekilde sağlamaktadır.

Manas Üniversitesi Türk Uygarlığı Araştırma ve Uygulama Merkezinin çalışma yönleri doğru belirlenmiştir. Merkez, Avrasya ÷lkelerinin önde gelen araştırma merkezleri ile sıkı bir işbirliğı içerisinde.

Belirtilen amaçların gerçekleştirilmesinde, atılan diğeri bir önemli adım da şudur: Bilimsel bir kurum olarak Türk Uygarlığı Araştırma ve Uygulama Merkezi tarafından hazırlanan **Türk Uygarlığı** adlı yeni derginin yayın hayatına başlaması ve 4-6 Ekim 2004 tarihleri arasında dünyanın 25’ten fazla ÷lkesinden gelen ilgili alandaki önde gelen uzmanların katılımıyla “Dünya Uygarlıkları Arasında Türk Uygarlığının Yeri ve Rolü” konusunda düzenlenecek olan II. Uluslar arası Türk Uygarlığı Kongresinin yapılmış olmasıdır.

Bu bilimsel forumun alanının genişlemesi ve buna önde gelen şahısların katılması, Türk uygarlığı kavramının gittikçe kendisine engin bir yol açmasını sağlamakta ve uluslar arası aydınlar ortamının bilimsel ilgi alanının kapsamına girmekte olduğunu göstermektedir.

Bu bakımdan bütün dünyanın Türk uygarlığı ve kültürü olgusu hakkında konuşmaya başlayacağı gün uzak değildir. Ben buna yürekten inanıyorum.

GLOBALIZATION AND TURKIC CIVILIZATION

Askar AKAYEV

President of Kyrgyz Republic

On the turning point of the history before the nations always and everywhere certainly were standing questions: Who are we? Where we from and what are our values, which are necessary to take care, multiply and to keep our national and civilizational identity.

It is necessary to speak about that it is fully refer to the young Turkic speaking Republics of the Central Asia and Caucasus.

In the epoch of globalization the problems of spiritual and cultural identity had got the most particular character. Modern historical reality is so that it is like a paradigm of thinking of the epoch is pushing to the primary position namely the process of globalization and as the reply the phenomenon of the civilizational identity.

The main content of the social existence at the beginning of the XXI century is being displayed first of all in the unity and opposition of these two origins.

Undoubtedly, during the first years of Independence the priority was given first of all to the national values, were mostly thinking about the national and ethnical roots. And more we were deepening into the national history, we were more being persuaded in the indissolubility of our ties with the Turkic world.

The important meaning in this relation had the scientific and practical arrangements devoted to the meaningful dates from our history as Millennium of the epos Manas, 3000 years of the Osh city, also 2200 years of the Kyrgyz statehood.

In the frames of holding these arrangements there were fulfilled scaly scientific researches and forums, which let considerably widening our cognition of national history also the history of the whole Turkic world.

In one word the deepened studying of the history has lightened the united, for all the Turkic peoples have the same civilizational root, which nourishes our national spirit and culture, and the further the more we are being persuaded in keeping our national values and ourselves in the modern conditions of globalization, we can keep only in the bosom of Turkic civilization.

In the connection with this there are unwillingly coming to the mind the following words by A.Toynbi: "... in each case we have to think in the terms of the whole, but not of the part, to see the heads of the story as the event in the life of the society...- to get them as the voices of the united choir, which have the meaning and the sense in the general line of the harmony, but they are loosing them as they become the unit of separately sounding notes".

It seems that exactly these wholly historical values have to serve as the spiritual premise in the further reinforcement of the integration processes between the Turkic speaking states of the Central Asia. By the way, here we have to study on the sample of the European Community, which is being leaned on the firm basis of the Western European civilization and culture.

So in the context of the modern processes of globalization, the studying of the problems of the Turkic civilization has not only scientific and theoretical meaning, but also the important practical meaning for creation of the common economical and humanitarian space in Eurasia.

Nowadays, thanks to the different researches of the orientalistes as from the West, so from the East, there was defined the general picture of that epoch, when and how there was formed the main components of the Turkic civilization on the territory of Central Asia in the interaction with Chinese, Indian, Hellenistic, Byzantine and Arabic-Moslem civilization.

By the conclusion of the authoritative scientists in the sphere of turkology, the addition of the roots of the Turkic civilization according the time has coincided with the appearance on the historical arena of Central Asian Turkic Kaghanat, which during its most powerful time had bordered with Korea in the east, with China, India and Iran in the south, with Byzantia and Eastern Europe in the west. Next terms of formation and development of the general Turkic culture in the Central Asia were connected with the history of Uigur and Kyrgyz Kaghanat.

Today it is out of arguing the prominent role of the mentioned ancient Turkic states in the building and formation of the Turkic civilization. The invented in the kaghanat original independently stair cased system of governing had turned out as the most effective administrative and military system of that time, thanks to it there were supplied not only inner safe of the state, but the planned occupation and mastering of the new territories.

The creation of the state gave the powerful push to the competition of the other components of the Turkic civilization-over dialectal common literary language, had based on the runic writing of the developed settled- agrarian and urban culture, where was concentrated the centers of the administrative governing, handicraft and trade, and also the united religion-Tengrianity, on the basis of which was formed the general spiritual culture of all Turks.

So, the Turkic nations on the top of their history had created not only the new

powerful military and political organization, but the unique civilization, which had organically absorbed the best achievements of Chinese, Indian, Iranian and Byzantine civilizations. This original civilization later became the main sign of the cultural identity of all Turkic speaking tribes and nations having populated the vast territory of Eurasia from Pacific Ocean in the east to the Adriatic Sea in the west.

As a scientist-physicist, having held the universal evolutionary view onto the development of the nature and society, I always considered and considering, that all the modern culture and civilization have in their starting source the common genetic root.

Moreover I understand the culture as the essential component of the civilizational processes and defining the spirit and the directness of the social and historical development. And the main direction of this development, as it was certified by long historical experience of the mankind from the ancient time was oriented to the dialogue and mutual nourishment of the cultures of different epochs, continents and nations.

As the sample to it is the time of the Great Silk Road, when on the vast territory of Eurasia were going intensive stream of goods, knowledge and cultural values, having widened the horizons of trading, economic co-operation and strengthening the ties of spiritual unity between the East and the West.

It must be noted that the Turkic civilization was given the historical mission-to be the bridge between two cultural poles of the world. Namely this bridge, which was widely known as the Great Silk Road became as one of the turning point in the history of the mankind. Before the appearance of it the Mediterranean and Far Eastern cultures were developing isolated, out of each other.

So, even on the stage of its formation the Turkic civilization gave powerful impulse to the dynamic development of the inter-continental ties. In the result there was put the firm basis for the dialogue of civilizations which taking in the modern epoch the status of the road with doubled movement, where are flowing the most powerful informational stream between the East and the West. That's why, with getting Independence, the Head of the Kyrgyz Republic in its Foreign affairs has immediately taken for its armament the Doctrine of renaissance the Great Silk Road, having actively supported by UN and international community.

During the process of creation the national statehood and defining the economic, political and spiritual priority we always going out from the civilizational components and at the same time such global values as democracy, market economy and human rights.

So, proceed from my own experience, as the head of the state and also as the scientist in the sphere of fundamental researches, I am deeply sure in the magisterial way of developing the mankind is in the mastering and realization of all the

new intellectual possibilities of the human mind which are based on the synthesis of the varied cultures and civilization's achievements.

Such approach to the meaning and the goals of the human development, naturally fully deny the widely speaking during the last time the conception of "clash of civilizations" and ideology "the end of the history". Vice versa it considers first of all, the maximum openness of the whole vary of the wealth, which are in each civilization to strengthen and fulfillment the high-watered stream in common to all mankind.

The role of the world's intellectual elite is undeniable in the pushing the idea of dialogue between civilizations, or it is well-known that only on the basis of the fruitful exchange with the ideas in its wide form, where are being sounded even the polar conceptions, the scientific truth is being achieved. It is in its own turn put the way to the mutual understanding and co-operation between the different civilizations and cultures.

The bright sample of this kind discussion was not long ago held the Issyk-Kul International forum "Eurasia in the XXI century: dialogue of the cultures or conflict of the civilizations?". According the result of which was taken the Issyk-Kul declaration "Dialogue between the cultures and civilizations in Eurasia".

Nowadays with the appearance of the new sovereign Turkic speaking states of Central Asia and Caucasus, there is appeared a real chance to revive the Turkic civilization and culture, and also for every kind of development of the national language, culture and spirituality with the demands of the time.

Simultaneously with the disappearing of the artificial barriers, which disturb the intercommunication of the Turkic nations in Central Asia with the Turkish Republic, and step by step is forming the united territory of the general Turkic civilization in the modern conditions.

As it was mentioned, we are with full right to it can say about the role and the place of the Turkic civilization among the civilizations of the world. In this case it is rather urgent to discuss problems of the Turkic civilization origin and the main periods of its development, and the place and role of the ancient Turkic civilization in the modern multi-polar world.

In the realization of the pointed problems a considerable importance has the efforts and activities of the Center of Researches of Turkic civilization at Kyrgyz-Turkish Manas University.

Starting from the researches of the original sources of conception, formation and periods of historical development of the Turkic civilization and culture, having held International symposiums according the mentioned problem this Center purposefully having achieved that the phenomenon of the Turkic civilization at last find its honored place in the line of the world's civilizations and will be recognized by International Scientific Community.

The goals of the Center on Turkic civilization at Manas University are correctly defined - they act in a closed co-operation with the leading research centers of the Eurasian countries.

One more meaningful step in the achievement of the pointed goals is undoubtedly the setting up the journal "Turkic Civilization", as a scientific body of the Center of Researches on Turkic civilization and formation of the Second International Congress on the theme: "The role and the place of the Turkic civilization among the world civilizations", which will held in the first decade of October 2004, with participation of the leading scientists on this problem from more than 25 countries of the world.

The increase of number of countries and multiplying of participants at this scientific forum is certifying that the understanding of the Turkic civilization step by step open the way for itself and more and more getting into the circle of the scientific interests of the international intellectual surrounding. And it is not far away day, when the whole world will speak about the phenomenon of the Turkic civilization and its culture. I am deeply sure in it!

ГЛОБАЛИЗАЦИЯ И ТЮРКСКАЯ ЦИВИЛИЗАЦИЯ

Аскар АКАЕВ

Президент Кыргызской Республики

На крутых переломах истории всегда и везде перед народами непременно вставали вопросы: кто мы, откуда мы и каковы те ценности, которые необходимо беречь и умножать, чтобы сохранить свою национальную и цивилизационную идентичность.

Надо ли говорить о том, что это в полной мере относится и к молодым тюркоязычным республикам Центральной Азии и Закавказья.

В эпоху глобализации, проблемы духовно-культурной идентичности приобрели особо обостренный характер. Современная историческая реальность такова, что она в качестве парадигмы мышления эпохи выдвигает на первый план именно процесс глобализации, и, как ответную реакцию на него, феномен цивилизационной идентичности.

Основное содержание социального бытия начала XXI века проявляется, прежде всего, в единстве и в противоречии этих двух начал.

Безусловно, в первые годы независимости приоритет отдавался, прежде всего, национальным ценностям, мы больше задумывались о своих национально-этнических корнях. И, чем больше углублялись в свою национальную историю, тем больше убеждались в неразрывности наших уз со всем тюркским миром.

Большое значение в этом отношении имели научно-практические мероприятия, посвященные таким знаковым датам нашей истории, как 1000-летие эпоса «Манас», 3000-летие г.Ош, а также 2200-летие Кыргызской государственности.

В рамках проведения этих мероприятий осуществлялись масштабные научные исследования и форумы, которые позволили значительно расширить наши познания как отечественной истории, так и истории всего тюркского мира.

Одним словом, углубленное изучение истории высветило единые для

всех тюркских этносов цивилизационные корни, которые питают наш национальный дух и культуру, и, чем дальше, тем больше убеждаемся в том, что сохранить свои национальные ценности, и себя как нацию в современных условиях глобализации, мы сможем лишь в лоне цивилизации тюркской общности.

В этой связи невольно приходят на ум следующие слова А. Дж. Тойнби: «...в каждом случае мы должны мыслить в терминах целого, а не части, видеть главы повести как события жизни общества... - воспринимать их как голоса единого хора, которые имеют значение и смысл в общем строе гармонии, но теряют их, как только становятся набором отдельно звучащих нот».

Думается, именно такие общеисторические ценности должны служить духовной предпосылкой в дальнейшем усилении интеграционных процессов между тюркоязычными государствами Центральной Азии. Кстати, здесь мы должны поучиться на примере Европейского сообщества, которое опирается на прочный фундамент западноевропейской цивилизации и культуры.

Поэтому в контексте современных процессов глобализации, изучение проблематики тюркской цивилизации имеет не только научно-теоретическое, но и важное практическое значение для создания общего экономического и культурно-гуманитарного пространства в Евразии.

В настоящее время, благодаря разноплановым исследованиям ориенталистов как Запада, так и Востока, определена общая картина той эпохи, когда и каким образом формировались основные составляющие тюркской цивилизации на просторах Центральной Азии во взаимодействии с китайской, индийской, эллинистической, византийской и арабо-мусульманской цивилизациями.

По заключению авторитетных ученых в области тюркологии, сложение архетипов тюркской цивилизации по времени совпало с появлением на исторической арене Центральной Азии Тюркского каганата, который в периоды своего наибольшего могущества граничил на Востоке с Кореей, на Юге с Китаем, Индией и Ираном, а на Западе с Византией и Восточной Европой. Дальнейшие этапы становления и развития общетюркской культуры в Центральной Азии связаны с историей Уйгурского и Кыргызского каганатов.

Сегодня неоспорима роль упомянутых древнетюркских государств в становлении и формировании тюркской цивилизации. Изобретенная в каганате оригинальная удельно-лестничная система управления оказалась одной из самых эффективных административно-военных систем своего времени, благодаря которой обеспечивалась не только внутренняя безопасность государства, но и планомерное завоевание и освоение новых территорий.

Именно создание государства дало мощный толчок к созреванию других составляющих тюркской цивилизации - наддиалектного общего литературно-

го языка, основанного на рунической письменности, развитой оседло-земледельческой и городской культуры, где концентрировались центры административного управления, ремесел и торговли, а также единой религии - тенгрианства, на базе которой сформировалась общая духовная культура всех тюрков.

Таким образом, тюркские народы на взлете своей истории создали не только новую мощную военно-политическую организацию, но и уникальную цивилизацию, органически впитавшую в себя лучшие достижения китайской, индийской, иранской и византийской цивилизаций. Эта оригинальная цивилизация впоследствии стала главным признаком культурной идентификации всех тюркоязычных племен и народов, населяющих огромные просторы Евразии от Тихого океана на Востоке до Адриатического моря на Западе.

Как ученый-физик, придерживающийся универсально-эволюционистских воззрений на развитие природы и общества, всегда считал и считаю, что все современные культуры и цивилизации имеют в своих изначальных истоках общие генетические корни.

При этом, я понимаю культуру как сущностное составляющее цивилизационных процессов, определяющее дух и направленность социально-исторического развития. А вектор этого развития, как свидетельствует многовековой исторический опыт человечества, истари ориентирован на диалог и взаимообогащение культур различных эпох, континентов и наций.

Тому примером - времена Великого Шелкового пути, когда на бескрайних просторах Евразии шли интенсивные потоки товаров, знаний и культурных ценностей, расширяя горизонты торгово-экономического сотрудничества и укрепляя узы духовного единства между Востоком и Западом.

Примечательно, что на долю тюркской цивилизации выпала историческая миссия – быть мостом между этими двумя культурными полюсами мира. Именно этот мост, широко известный под названием Великий Шелковый путь, стал одним из переломных моментов истории человечества. До его появления средиземноморская и дальневосточная культуры развивались изолированно, в отрыве друг от друга.

Тем самым, еще на стадии своего становления тюркская цивилизация дала мощный импульс развитию межконтинентальных связей. В результате был заложен прочный фундамент для диалога цивилизаций, который в современную эпоху приобретает статус дороги с двусторонним движением, где протекают мощные информационные потоки между Востоком и Западом.

Вот почему, с обретением независимости, руководство Кыргызской Республики в своей внешней политике сразу же взяло на вооружение Доктрину возрождения Великого Шелкового пути, активно поддержанной ООН и международной общественностью.

В процессе создания национальной государственности и определения экономических, политических и духовных приоритетов мы всегда исходили из цивилизационных составляющих, и одновременно таких глобальных ценностей, как демократия, рыночная экономика и права человека.

Потому, исходя из своего опыта как главы государства, и как ученый в области фундаментальных исследований, я глубоко убежден в том, что магистральный путь развития человечества заключается именно в освоении и реализации все новых интеллектуальных возможностей человеческого разума на основе синтеза достижений различных культур и цивилизаций.

Такой подход к рассмотрению сути и цели человеческого развития, естественно, начисто отвергает широко муссирующуюся в последнее время концепцию «столкновения цивилизаций» и идеологию «конца истории». Наоборот, он предполагает, прежде всего, максимальное раскрытие всего многообразия богатств, заложенных в каждой из цивилизаций для усиления и пополнения полноводного потока общечеловеческих цивилизационных ценностей

Неоспорима роль мировой интеллектуальной элиты в продвижении идеи диалога цивилизаций, ибо, известно, что только на основе плодотворного обмена мнениями в широком формате, где озвучиваются порой полярные концепции, достигается научная истина. Это в свою очередь прокладывает дорогу взаимопониманию и сотрудничеству между различными цивилизациями и культурами.

Ярким примером подобной дискуссии стал недавно проведенный на Иссык-Куле Международный форум «Евразия в XXI веке: диалог культур или конфликт цивилизаций?», по итогам которого принята Иссыккульская Декларация «Диалог между культурами и цивилизациями в Евразии».

В настоящее время с появлением новых суверенных тюркоязычных государств Центральной Азии и Кавказа возник реальный шанс для возрождения тюркской цивилизации и культуры, а также всемерного развития национального языка, культуры и духовности в соответствии с требованиями времени.

Одновременно с исчезновением искусственных барьеров, мешавших взаимосвязям тюркских народов Центральной Азии с турецким народом Анатолии, постепенно формируется единое пространство общетюркской цивилизации в современных условиях.

В свете сказанного, мы, с полным на это правом, можем говорить о роли и месте тюркской цивилизации среди цивилизаций мира. В этом плане представляется весьма актуальным обсуждение проблем происхождения тюркской цивилизации и основных этапов ее развития, места и роли этой древнейшей тюркской цивилизации в современном многополярном мире.

В осуществлении указанных задач немаловажное значение имеют усилия и деятельность Центра исследований тюркской цивилизации Кыргызско-Турецкого университета «Манас». Начиная с исследований первоначальных истоков зарождения, формирования и этапов исторического развития тюркской цивилизации и культуры, проводя крупные международные симпозиумы по данной проблематике, названный Центр целенаправленно добивается того, чтобы феномен тюркской цивилизации наконец-то нашел свое заслуженное место в ряду мировых цивилизаций и был признан международной научной общественностью.

Ориентиры Центра тюркской цивилизации университета «Манас» определены верно - он действует в тесном сотрудничестве с ведущими исследовательскими центрами евразийских стран.

Еще одним значительным шагом в достижении намеченных целей, бесспорно, является учреждение нового журнала «Тюркская цивилизация», как научного органа Центра исследования тюркской цивилизации, и организация Второго Международного Конгресса на тему: «Роль и место тюркской цивилизации среди цивилизаций мира», который состоится в первой декаде октября 2004г. с участием ведущих специалистов по данной проблематике из более чем 25 стран мира.

Расширение ареала и авторитетное представительство участников этого научного форума свидетельствует о том, что понятие тюркской цивилизации постепенно пробивает себе дорогу и все более проникает в круг научных интересов международной интеллектуальной среды. И недалек тот день, когда о феномене тюркской цивилизации и культуры заговорит весь мир. Я в этом глубоко убежден!

KUTLAMA

Recep Tayyip ERDOĞAN
Türkiye Cumhuriyeti Başbakanı

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusu büyük önder Atatürk'ün her vesile ile belirttiği gibi, Türk kültürü ve uygarlığı, dünya uluslarının kültür ve uygarlıkları arasında önemli bir yere sahiptir. Bu durum, Türk uygarlığının tarihinin hem çok eski bir döneme dayanmasından, hem de geniş bir coğrafyaya yayılmasından ileri gelmektedir. Böyle olmakla birlikte Türk kültür ve uygarlığının bugüne kadar yeterince araştırılıp ortaya konulduğunu söylemek çok güçtür. Bu bakımdan Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Türk Uygarlığı Araştırma Merkezinin, *Türk Uygarlığı Araştırmaları Dergisi (Journal of Turkic Civilization Studies)* adı altında bir dergi yayımlamasını büyük bir memnuniyet ve sevinçle karşılamaktayım.

Bu bilimsel dergide şüphesiz pek çok uzman bilim adamının yazıları yer alacaktır. Esasında uygarlıkların temelinde yazı dilinin bulunduğu dikkate alınacak olursa, ulusların varlığının bekası olan uygarlıkların tanınmasında, ortaya konulmasında ve ifade edilmesinde yazı dilinin önemi kendiliğinden meydana çıkar. Bilindiği gibi Türkler, tarihin en eski dönemlerinden itibaren bir yazı diline sahip olmuşlardır. Bu yazı dili, dünya bilim âleminde runik olarak adlandırılan yazılardır. Bugün Türklerin ata yurdu olarak bilinen Merkezî Asya coğrafyasındaki en eski Türk yazıtları, runik yazıyla yazılmış ve varlıklarını günümüze kadar devam ettirmişlerdir. Nitekim Türk uygarlığının temeli olan fikir ve düşünceleri, Orhun abideleri örneğinde olduğu gibi, runik yazıyla yazılmış kitabeler ile taş ve kaya resimlerinde görmek mümkündür. Bu durum Türklerin oldukça eski ve köklü bir uygarlığa sahip olduğunun açık bir delili olmalıdır. Bu yazı türü ve bundan sonra kullandıkları yazı türleri ile Türkler, kendilerine has maddî ve manevî kültür unsurlarını ve uygarlıklarını, dünyanın her köşesine taşıma imkânı bulmuşlardır. Taşınan bu kültür ve uygarlık ile şüphesiz başka kültür ve uygarlıklar üzerinde müessiriyet kaydetmişlerdir. Buna karşılık başka kültür ve uygarlıkları alma düşüncesine de her zaman açık olmuşlardır. Bu durumun tabii bir sonucu olarak

Türkler, diğler dünya ulusları ile karşılıklı olarak kültür ve uygarlık elemanları alışverişinde bulunmuşlardır.

Türk uygarlığının araştırılması, ortaya konulması ve dünya ilim âlemine sunulması, şüphesiz bilim adamlarının zor ve önemli bir görevidir. Bu görevin yerine getirilmesinde, *Türk Uygarlığı Araştırmaları Dergisi (Journal of Turkic Civilization Studies)*'nin önemli bir rol üstleneceğine olan inancım tamdır. Bu duygu ve düşüncelerle adı geçen derginin yayımlanmasını düşünenleri ve bunu fiiliyata geçirenleri can-ı gönülden kutluyor, başarılarının devamını diliyorum.

CONGRATULATIONS

Recep Tayyip ERDOĞAN
Prime Minister of the Republic of Turkey

As Atatürk, the great leader, founder of the Republic of Turkey, underlined in every occasion, Turkic culture and civilization has an important place among the other world civilizations. This situation derives from the phenomena that the history of Turkic civilization goes back to very early periods and it is spread to vast geography. In spite of all these facts, it is difficult to claim that the Turkic culture and civilization has been investigated enough. For all these reasons, I welcomed with great pleasure and happiness the event that the *Journal of Turkic Civilization Studies* starts to be published by the Center For Turkic Civilization Studies at the Kyrgyz-Turkish Manas University.

In this scientific journal, undoubtedly, articles of many distinguished scholars from all over the world would take place. Even in the ancient periods the Turks invented an alphabet which is known to the scientific world as runic scripts. On the bases of the runic inscriptions was founded literary language, with the help of which they could reflect their life style and point of view. Literary language is one of the most important components of civilizations. The ancient inscriptions and monuments are scattered over the whole Central Asia, the region which is today known as the motherland of the Turks, and they are written in the runic script, many samples of which till now keep their existences. It is possible to see the thoughts and ideas, which are the bases of the Turkic civilization, as in the example of Orhun and Yenisey monuments, on the stone inscriptions and rock pictures. It is obvious proof that the Turks have quite ancient and advanced civilization. With this kind of scripts and the other types of the scripts and written languages, the Turks had an opportunity to bring the material and spiritual details of culture and civilization which are peculiar to them in each part of the world. Undoubtedly, their culture and civilization had impacts on the other cultures and civilizations. On the other hand, they were always open to the outside influences of other cultures and civilizations. As a natural result of this impact, the Turks had mutual relations in terms of the world cultural and civilizational values.

The mission of the scholars to study, to investigate and to present to the scientific society is surely difficult and important duty of. I had a strong belief that the *Journal of Turkic Civilization Studies* will take an important place in the realization of this mission. I sincerely congratulate the initiators and all those who served in publishing the above-mentioned journal and wish them good luck.

ПОЗДРАВЛЕНИЕ

Режеп Тайип ЕРДОГАН
Премьер-министр Турецкой Республики

Как отметил основатель Турецкой Республики Ататюрк, тюркская культура и цивилизация занимают важное место среди мировых культур и цивилизаций. Это объясняется, во-первых, тем, что корни тюркской цивилизации восходят к глубокой древности и, во-вторых, её широким распространением на все регионы Евразии. Несмотря на это проблемы тюркской цивилизации до сих пор не стали объектом пристального внимания исследователей.

В связи с этим я с глубоким удовлетворением и радостью поддерживаю идею издания журнала «Тюркская цивилизация» - научного органа Центра исследования Тюркской цивилизации Кыргызско-Турецкого университета «Манас». В этом научном журнале, несомненно, будут публиковаться статьи видных учёных и исследователей всего мира.

Как известно, одной из основных составляющих любой цивилизации является наличие литературного языка. В этом отношении, разумеется, трудно переоценить роль древнетюркского наддиалектного литературного языка. Этот язык формировался на основе так называемого «рунического» алфавита. Значительная часть образцов древнетюркской письменности, обнаруженная на родине предков современных тюркоязычных народов Центральной Азии, написанная руническим письмом, сохранилась до наших дней.

Именно в этих памятниках, найденных на берегу реки Орхона, написанных на древнетюркском языке руническим алфавитом, запечатлены основные ценности тюркской цивилизации. Сам факт наличия подобных памятников свидетельствует о том, что корни тюркской цивилизации уходят далеко в глубь истории, и она является одной из развитых мировых цивилизаций. Тюркские народы распространили свойственные им элементы материальной и духовной культуры во все уголки Евразийского континента через руническую письменность, а также через другие системы письма, которые были освоены ими позже. В свою очередь, в результате постоянных контактов с

представителями других культур, тюркоязычные народы восприняли многие элементы других цивилизаций.

Исследование проблем тюркской цивилизации, введение в научный обиход самого понятия «тюркская цивилизация» является наиглавнейшей задачей научного сообщества, которое инициировало создание журнала «Тюркская цивилизация». Я абсолютно уверен, что журнал «Тюркская цивилизация» с честью выполнит возложенную на него миссию. Я искренне приветствую издание журнала, сердечно поздравляю его создателей и желаю творческих успехов в его деятельности.